

Naselitev Slovanov: Naseljevanje Slovanov v vzhodnoalpski in predalpski prostor: proces naseljevanja Slovanov v V Alpe je potekal v več valovih, svoj višek pa je dosegel v zadnjih desetletjih 6. stoletja. Okoli 550 so zahodnoslovanske skupine prodrle skozi Moravska vrata do Donave na Zgoranjem in Spodnjem Avstrijskem in se postopno naseljevale ob muri in njenih protokih ter na jugu proti ozemlju današnje Slovenije. Pritiskati so začeli se južni Slovani in Panonske nižine po odselitvi Langobardov leta 568 v S Italijo in avarski osvojitvi Sirmija leta 582, po tem hudem langobardskem porazu so alpski Slovani postopoma naselili še Goriška Brdca in Beneško Slovanijo vse do roba Furlanske nižine, kjer jih je zadržal sistem langobardskih obmejnih utrd (limes) na črti. Na V so se alpski Slovani po propadu Avarov konec 8. stoletja razširili od Dunajskega gozda peroti Vdelu Blatnega jezera. Naseljevanje Slovanov je uničilo še zadnja romanska mesta, razen nekaj mest ob obali – Istra. **Razmerje alpskih Slovanov do staroselev:** prodiranje Slovanov in Avarov v V Alpe je povzročilo velike spremembe na tem območju. Rimska mesta so bila uničena, propadla je cerkvena organizacija s škofijami, kakor tudi pismenost in urejen pravni red. Razvoj planšarstva, poljedeljstva, ... **Kneževina Karantanija:** Slovani v Vzhodnih Alpah so živeli do sredine dvajsetih let 7. stoletje kakor drugi Slovani na ozemlju od Sudetov na S do spodnje donave na J, v vojni skupnosti z Avari. Leta 623 so se Slovani na današnjem Češkem in Moravskem uprli avarskemu gospodarstvu, 626 pa so se jim pridružili tudi Slovani v V Alpah. Nastala je **prva znana slovanska državna tvorba – Samova plemenska zveza**, ki je imela teoliško severno od Donave, obsegala pa je tudi območje kasnejše Karantanije. Samova plemenska zveza je postala tako močna, da je uspešno kljubovala ne le Avarom na V, pač pa tudi Frankom na Z. Ko je po Samovi smrti (658) njegova zveza razpadla, ker ni bilo več sile, ki bi bila različna plemena držala skupaj, so Avari povečali pritisk in obnovili oblast nad večjim delom slovanske Srednje Evrope. Samo Slovani v osrčju V Alp, ki so že v okviru Samove plemenske zveze sestavljali posebno enoto, s svojim knezom Valukom, so se zaradi ugodne lege in zaščite obdržali kot edina večja samostojna enota, za katero se je uveljavilo ime **Karantanija**. Karantanija – najstarejša zgodnjerednjeveška politična tvorba v V Alpah – je nastala v boju proti Avarom na vzhodu in Germanom na zahodu. njeno jedro so sestavljale gorami zavarovane kotline in doline ob zgornji Muri in Dravi, središče je imela na Kmskem gradu na Gosposvetskem polju. Samostojno in svobodno se je razvijala približno eno stoletje (do sred. 8. st.). **Družbena podoba Karantanije:** Večino prebivalstva so sestavljali svobodni vaški člani vaških skupnosti. Več vasi je sestavljalo **župo**, ki je načeloval **župan**. Že v obdobju neodvisnosti Karantanije je potekal proces razslojevanja v karantanski družbi. V vojaških spopadih so se okrepili plemenski poglavarji in vojaški poveljniki. Dvignili so se nad ostalo ljudstvo in postali "prvaki", vodilni družbeni sloj. Zaradi zastiug, ki jih je imel, so prvaki izbrali enega od njih za vodjo – kneza. Knez je bil najprej samo vojaški poveljnik, do sred. 8. st. pa so se njegova pooblastila večala, postal je vrhovni sodnik. **Kosezi:** svobodni oboroženi kmetje (vmesni sloj med plemstvom in kmeti). Najnižji družbeni sloj so imeli patriarhalni sužnji, večinoma ujetniki iz vojnih pohodov in potomci premaganih staroselev. Bili so člani velike družine in podrejeni gospodarju družine. **Obred ustoličevanja knezov:** oblast ostaja znotraj družine, izbrali pa so ga poglavarji in kosezi, proces je potekal ob prisotnosti ljudstva. **Knežji kamen:** del stebra za ustoličevanje. **Karantanija izgublja samostojnost:** Spis o spreobrnjenju Bavarcev in Karantancev je najpom. vir za poznavanje zgodovine samostojne karant. države. Nastal je okoli leta 870, govori pa o spreobrnitvi Karantancev v krščansko vero. **Povezava z Bavarci in izguba politične samostojnosti:** štirideseta leta 8. stol. so med Karantancev prinesla usodne spremembe. Obrska država na V, se je po nekajletnem zatišju ponovno opomogla in začela nevarno ogrožati samo Karantanijo. V tiski so Karantanci zaprosili za pomoč Bavarce. Združena vojska je nevarne Obre okoli leta 743 premagala. V zameno za uspešno obrambo so morali priznati bavarsko nadoblast, s tem pa tudi frankovsko, saj je v tistih usodnih trenutkih Bavarska že priznavala nadoblast Frankov. Karantanci so še naprej sami volili svoje kneze, vendar so morali za to prej dobiti dovoljenje Frankov. delna izguba samostojnosti pomeni začetek vključevanja slovenskega prostora v gospodarski, kulturni, politični in ideološki svet tedanjega Zahoda. **Karniola:** karniola je bila poleg Karantanije druga slovanska plemenska kneževina v vzhodnoalpskem prostoru. Na nekdanjem avarskem gospostvu so se izoblikovale posamezne šlemske skupnosti, ena od teh je bila kneževina Karniolcev, ki je najkasneje v letih 795-796 priznala vrhovno oblast frankovskega vladarja. **Pokristjanjevanje:** v času popolne samostojnosti so Karantanci živeli kot pogani, bili so mnogobožci (vrjeli v številne bogove). Med karantanskimi Slovani začela širiti krščanska vera. Prva karantanska kneza, ki sta sprejela krščansko vero sta bila Gorazd in Hotimir. **Virgil** pošlje v Karantanijo pokrajinskega škofa **Modesta**. Ta je v deželi posvetil večje število cerkva. Nova verska središča so nastajala ob starih romanskih mestih. Modest je med karant. Slovani ostal do svoje smrti 763. Zelo razširjena je bila irska metoda pokristjanjevanja (pri oznanjevanju vere ni uporabljala zunanje prisile, temveč se je naslanjala na domače vrhne sloje in prek teh skušala vplivati na prebivalstvo). Vere so bile v ljudskih jezikih, razlika je bila ta, da so Franki zelo nasilno pokristjanjevali medtem ko tukaj niso. **Spodnja panonije:** Franki so po končanih vojnah z Avari ustanovili v panon. Nižini mejno grofijo Spodnja Panonija. Leta 840 je frankovski kralj **Ludvik Nemški** del Spodnje Panonije podelil knezu **Pribini**, ki je zbežal z Moravske, ko se je le ta osamosvajala izpod Frankov. Pribinov sin in naslednik **Kocelj** je bil v začetku prav tako zvest frankovski vazal, kasneje pa je začel kazati težnje po osamosvojitvi. Leta 869 se je povezal z knezom Ratislavom. Spodnja Panonija je postala središče slovanskega cerkvenega in kulturnega delovanja. Salzburška cerkev se je zaradi velikega uspeha delovanja nadškofa Metoda in njegovih učencev morala umakniti iz kocljeve Spod. Panonije. Hkrati s cerkveno je Spodnja Panonija dosegla, čeprav kratkotrajno, tudi politično osamosvojitve (869-874). Reakcija frankovskih fevdalcev in latinske frankovsko-bavarske duhovščine na dogajanje v Spod. Panoniji je bila ostra. Z zvijačo ugrabilo Metoda in ga zprejo, izpustijo ga na zahtevo papeža Janeza VIII., ki se je potem smel vrniti h knezu koclju. Madžari so pretrgali ozemeljsko povezavo med zahodnimi in alpskimi Slovani.